

האמריקאית, חייב להודיע שאין הוא רוצה להיות אזרח ישראלי. כמה מחברי יפתח עשו זאת.

טוען בני מהרשק, הפוליטרוק הפלמחיי הותיק, איש הקיבוץ המאוחד: המשק כולל שבעה אמריקאים כאלה. אלה הם אנשים ש- אינם חייבים שרות בצה"ל, שאינם חייבים לשרת גם בימי מלחמה. האם יכריעו אנשים כאלה את גורלו של קיבוץ משלט?

אנשי מפא"י אינם מתימרים להגן על סרי בני-הנתינות. הם רק טוענים שהמצב הפוך: שדוקא פלג הקיבוץ המאוחד במשק כולל ארבעה חברים בעלי נתינות אמריקאית, בעוד שהאמריקאים שלהם קיבלו לכך אישור מיר חד מטעמי בריאות ושליחות, או שלא יכלו להחליף את הנתינות מטעמים טכניים. יתר על כן, טוענים הם: אין כל חוק בהסתדרות השולל את חברותם של חברים בעלי נתינות זרה.

הכשרה נגד הכשרה

היה ברור שאין מוצא של שלום. הדם ה- מלחמתי החל תוסס בעורקי לוחמי יפתח. כמו תמיד, היתה מלחמת האחים חריפה יותר ממלחמה באויב זר.

לפני שלושה חודשים החליט מרכז איחוד הקבוצות והקיבוצים בחניניה, לאשר את קב- לת משק יפתח לאיחוד. כדי לתת תוקף נוסף להחלטה זו, הוכנסה למשק קבוצת הכשרה ששרתה בנח"ל, ושחבריה השתייכו למפא"י. היתה זאת המכה הראשונה בתחרות ה- איגרוף. המכה החוזרת לא אחרי לבוא. כי יום בהיר אחד הופיעה במשק קבוצת הכש- רה אחרת, של הקיבוץ המאוחד, מבית-קשת. היא הקימה אוהלים במשק, התכוננה להיכנס לענפי המשק שהיו בידי אנשי הקיבוץ המאו- חד — הדייר והרפת.

פצונו אחד

היתה זאת המטפחת האדומה לרוב המקור- מי. הוא הוציא מידי הבאים את כלי העבודה, לא נתן להם להיכנס לחדר-האוכל, בו אכלו בני המשק משני הצדדים ואנשי הנח"ל. היו אלה קטנות ראשונות, לא רציניות ביותר. אולם משסירבו אנשי הקיבוץ המאוחד למ- לא אחרי אולטימטום, שדרש להוציא את ה- הכשרה מן המקום, אחרי שהשתייכות המ- שק לאיחוד הקבוצות הוכרה על ידי המרכז- החקלאי, הגיעה השעה לקרב רציני יותר.

הוא לבש את הצורה שהפכה מקובלת. האיחוד הביא למשק פלוגה מקובצת של 20 איש. הקיבוץ המאוחד הביא פלוגה מקובצת של 20 איש. האיחוד הביא פלוגה מקובצת שניה, שהסתערה על אוהלי ההכש- רה של הקיבוץ המאוחד והפילה אותם. איש אחד נפצע והובל לבית-החולים, אף כי היתה הוראה פנימית להימנע מפגיעות.

בינתיים נאספו האנשים במקום. התגבר- רות הזרות הגיעו ל-150 איש מכל צד. לפי טענת אנשי מפא"י, שלח הקיבוץ המאוחד כמפקד על המיבצע את שלום חבלין, חבר משק הגושרים, שפיקד, לדבריהם, על מרד הימאים.

זה היה טריקי

כשהגיעה המשטרה למקום כדי לשמור על הסדר ולעשות פשרה, מצאה את אנשי ה- איחוד במצב רוח פשוט. זקני הגליל — אני שי משק ותיקים מכל הפלגים — החלו ל- תווך.

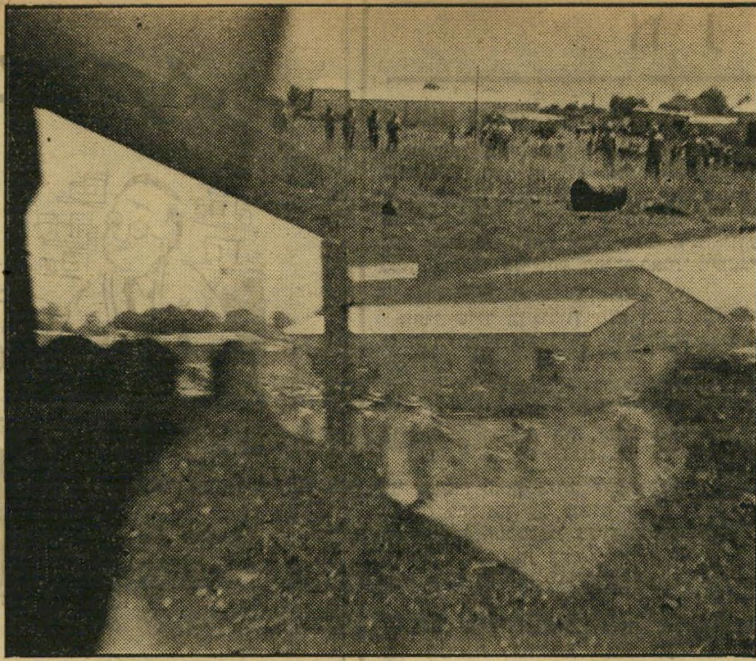
אנשי הקיבוץ המאוחד ראו כי נצטננום קי- רוב. הם דרשו להרחיק מן המשק את כל ה- זרים ואת שתי ההכשרות, כולל אנשי הנח"ל. בזו אחר זו הושג הסכם על כל הנקודות. נשארה רק נקודה קטנה: מי יאכל ומי לא יאכל בחדר-האוכל.

ואו קרה, לדברי הקיבוץ המאוחד משהו מחפיר: יוסף יורעאלי, לשעבר חבר במפקדת ההגנה וכיום מוכ"ל האיחוד, הגיע למשק, התקשר עם בני. גיי. בטלפון, קיבל ממנו הר- ראה להפסיק את המשא-והמתן. בני. גיי. היה מוכן להשתמש בכוח.

אנשי האיחוד מחייכים למשמע תאור זה. לדבריהם קרה משהו בהרבה יותר פשוט: הם רצו להרויח זמן. "זה היה טריקי", הם מתוודים. "יתכן שזה לא היה יפה, אבל היה בכך צורך. לצד השני היה לחץ של עדיפות. היה עלינו להגביר את כוחנו. העמדנו פנים כאילו אנחנו מסכימים לרוב הנקודות, אך למ מגוי וגמור היה אתנו לדרוש את הוצאת כל הזרים, ואת השארת אנשי הנח"ל שלנו במקומם!"

ראשי-חץ לחדר האוכל

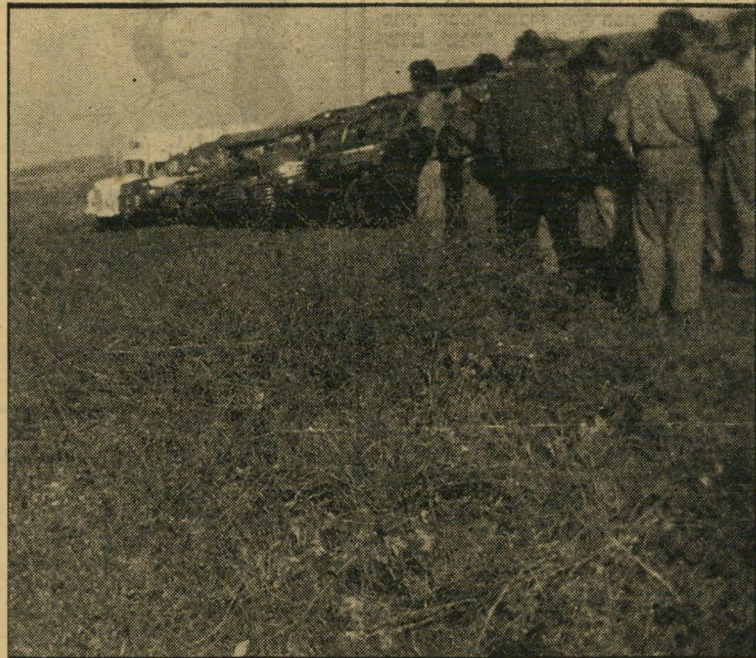
המצב התחדד, המשא-והמתן הופסק. המ- סך עלה על המערכה האחרונה.



מרום התרונות: חבר המשק שצילם תמונה זו התרגש יתר על המדה. התוצאה: שתי תמונות, אחת על גבי השניה, המצליחות להביע את מתח המאבק בין שני הגושים



התגבורת מחכה: כיתת שוטרים, שנשמרה כעתודה, ממתנה. חבר מביט בהם ליד הצריף.



האמבולנס מוכן: הרכיז העיקרי של מכוניות המשטרה. מאחוריהן האמבולנס הלבן, שהובא ליתר בסחון. חברי משק משוחחים עם שוטרים ממשמר הגבולות, בצמתות הירוקות.

מערכה זו התחילה, לפי טענות אנשי ה- איחוד, במעשה התגרות של אנשי הקיבוץ המאוחד. טוענים הם: "ביום השישי התפרצו מאה אנשי הקיבוץ המאוחד בראש-חץ לעבר חדר-האוכל. בפנים היו אנשינו, שעסקו בה- כנת השולחנות. אנשי מפ"ם פרצו פנימה, בעטו בשני חברים וזרקו ספסל בראשו של שלישי. הם התבצרו והקימו מיתרסים ושול- חנות. איש לא אכל עוד בחדר-האוכל!"

כעבור יומיים נערך מיבצע האלף הגדול של משטרת ישראל. כך מתארים אותו בני הקיבוץ המאוחד במקום:

"ידענו מה עומד לקרות. בלילה ניסה יצ- חק בן-הארון, חבר-הכנסת מבכתי-חיים, להת- קשר עם בן-גוריון, אולם טדי קולק הודיע לו שאי אפשר להשיג את בני. גיי. ב-2 בל- י לה כתבו חברינו מכתב למפקד המשטרה ו- ביקשו ארכה של חצי יום, כדי להגיש צו- על-תנאי לבית-הדין הגבוה לצדק. אולם דבר לא הועיל. בבוקר הקיפו השוטרים את המ- קום. התנגדנו באופן פאסיבי, כל איש הובל על ידי ארבעה שוטרים למכונית. שוטרים רבים התנצלו אישית, והביעו את מורת רו- חם על התפקיד שהוטל עליהם."

אנשי האיחוד סבורים כי יריביהם היו מר- כנים להתנגד באופן פעיל יותר. לדבריהם הכינה הפלוגה המקובצת של הקיבוץ המאוחד צינורות ומקלות, ואף בעטה בקצין משטרה בערב, לפני המבצע הגדול, כשערכה המש- רה סיור קטן כדי לבדוק את ההתנגדות. אך למ למחרת היום היתה ההתנגדות סמלית בלבד.

קלון... הפרת אמונים.."

המיבצע, שנוהל על ידי עמוס בן-גוריון, ראש מחלקת הארגון של המשטרה ובנו של ראש-הממשלה, הוכתר בהצלחה. תגבורת מפא"י עזבה מרצון, תגבורת מפ"ם הוצאה בכוח.

קראה סיעת מפ"ם: "מבצע משטרה זה, על הרכיזו העצום של אנשים וציוד שהופעל נגד ישוב פועלים, הוא מעשה ללא תקדים בתולדות הישוב ומריית-ישראל... הפרת אי- מונים לישוב פועלים... מיבצע המטיל קלון על שולחיו..."

תעלומת ההכשרה הנסתרת

37 שעות אחרי סיום המבצע הוציא בית- הדין הגבוה לצדק צו-על-תנאי נגד המשטרה, שחבאו ותנמק מדוע לא תמנע מהוצאת אני- שי ההכשרה של הקיבוץ המאוחד מן המשק. היה זה צו ללא משמעות, אלמלא היתה ההכשרה במקום. אולם פתאום נתברר שה- הכשרה ישנה, אף כי לא היתה בתום ה- מיבצע המשטרה.

אנשי הקיבוץ המאוחד לבשו ארשת-פנים מסתורית, הסבירו בגאווה: "הם הצליחו ל- הסתתר, אפילו השוטרים לא מצאו אותם. התבאנו אותם בכל מיני מקומות."

יריביהם הסבירו את זה בצורה אחרת: ההכשרה אמנם עזבה את המקום עם התחלת המיבצע, אף נראתה, לדבריהם, בכל מיני מקומות בגליל. אחרי המיבצע הסתננה בה- זרה למשק, נתנה בכך תוכן לצו בית המש- פט.

2 קימ מן הגבול

המאבק לא הוכרע בבית-המשפט. כמו תמיד, הכריעו יחסי הכוחות.

אמנם, בפעם הראשונה התערבה המשטרה — בסכסוך פנימי במשק. היה זה תקדים הרה-סכנות, שהעיר על חוסר תבונה משני הצדדים. אולם גם המשטרה לא הכריעה. בעיני הרוב, הענין נגמר. הקיבוץ נתקבל לאיחוד, המרעון-חקלאי אישר את הקבלה. המיעוט יכול היה להפריע, אך לא יכול לשנות את העובדה.

המיעוט הוסיף לטעון שהמשק שייך לה- לכה לקיבוץ המאוחד. הוא דרש בירור נוסף בהסתדרות, הודיע שבמקרה של יפתח יק- בל על עצמו את מרות ההסתדרות, שלא כמו במקרה של עין-חרוד.

מאחר שביפתח אין המציאות מתאימה ל- מלחמה ממושכת, כמו בעין-חרוד העשירה והגדולה, ניצחו בסופו של דבר הרוחות ה- מתונות והשקטות. חברי הקיבוץ המאוחד הודיעו שהם מוכנים לצאת מן המשק, להש- אירו שלם בידי הרוב, להקים משק חדש באותו אזור. אולם בינתיים נגרם לתנועה הקיבוצית בכללה נזק שקשה להעריכו. המא- בק, שהתנהל שני קילומטרים מן הגבול, והקשור בשמה של חטיבת הפלמ"ח, הנחית מכה נוספת על ראשו של הגוף החלוצי, השותת דם מפצעים כה רבים.